

8. Náš les

Program Náš les je zaměřený na poznání blízkého lesního prostředí jak z hlediska přírodního, tak i historického. Žáci toto prostředí prozkoumají, poznají jeho funkce a navrhnou vylepšení vybraného území, které pak v rámci miniprojektu i společně s místní komunitou i realizují.

Cílová skupina: žáci ZŠ, SŠ, SOU, gymnázií

Velikost zapojené skupiny: jedna třída/kroužek

Popis programu:

Náš les je přibližně roční vzdělávací program postavený na myšlence badatelsky orientované výuky a místně zakotveného učení. Žáci se pod vedením učitele snaží poznat a prozkoumat vybrané lesní prostředí a jeho důležité funkce v životním prostředí. Pro realizaci programu si škola zvolí vhodný lesní pozemek či porost mající lesní charakter ve svém okolí. Pomocí badatelských metod žáci prozkoumají vybranou část lesa v několika ročních obdobích. Díky auditu funkcí lesa poznají ekologické a environmentální funkce lesa a zjistí, které mohou vylepšit. V druhé části programu pak žáci navrhnou opatření ke zlepšení lesního prostředí či některé z funkcí lesa a v rámci žákovského miniprojektu jej budou moci realizovat. Žáci získají vztah k lesu a dokážou ocenit jeho funkce, které budou v rámci projektu poznávat a rozvíjet.

Realizace programu se neobejde bez součinnosti s majitelem a v případě lesního pozemku i lesním správcem vybraného území. Tento program je vhodný jako dlouhodobý program pro jednu konkrétní třídu či kroužek.

V rámci programu Náš les žáci připravují a realizují miniprojekt – v rámci tohoto projektu máme prostředky na finanční podporu realizace cca 20 miniprojektů – výběr miniprojektů pro finanční podporu bude provádět komise zřízená Lipkou.

Typy žákovských miniprojektů mohou být například – vysazení melioračních a zpevňujících druhů dřevin, úprava studánky, výroba ptačích budek či jiných úkrytů pro živočichy, tvorba a instalace naučného infopanelu a spousta dalších věcí, které žáky při zkoumání lesa napadnou.

Přínosy programu pro žáka:

Díky realizaci programu Náš les můžete u svých žáků výrazně podněcovat iniciativu a rozvíjet mnohé klíčové kompetence.

Žák

- se podílí na tvorbě vize zvoleného lesního prostředí
- pracuje ve skupině
- využije svou kreativitu
- rozpozná problém
- pracuje s informacemi, které vyhledává
- klade si otázky a tvoří hypotézy, které ověřuje
- navrhuje samostatně způsoby řešení,
- volí konkrétní reálný projekt k řešení
- plánuje cíle a dílčí kroky k realizaci projektu
- se aktivně zapojuje do samotné realizace navrženého projektu

- spolupracuje se spolužáky, místní samosprávou a dalšími zapojenými partnery projektu - se podílí na prezentaci projektu

Co program přinese škole:

- zvýšení praktického zaměření výuky pomocí badatelských metod a realizaci místně zakotvené výuky - realizace konkrétních opatření a projektů
- prohloubení vazeb školy na okolní komunitu, organizace v okolí a místní samosprávu - finanční prostředky na realizaci miniprojektů, pokud bude vybrán

Časová náročnost / předpokládaný harmonogram:

- projekt bude realizován ve dvou běžích (listopad 2020–duben 2022 a listopad 2021–duben 2023) – škola si vybere, ve kterém běhu chce program Náš les vyzkoušet. V případě menšího zájmu škol, než je kapacita akcí, bude školám nabídnuta opakovaná účast v dalších ročnících. - harmonogram jednoho běhu Náš les:
  - listopad – seminář pro zapojené pedagogy,
  - listopad–leden kontaktování majitele a správce lesa, výběr plochy, rešerše přírodních podmínek a historických souvislostí vybraného lesa, začátek bádání v terénu (pomůcky, metodika a náměty od Lipky)
  - únor–květen – audit funkcí lesa, návštěva metodiky z Lipky na škole, pokračování bádání v terénu (pomůcky, metodika a náměty od Lipky)
  - květen–červen – tvorba a odevzdávání miniprojektů
  - září–duben – čas pro realizaci miniprojektů (ty, které nebudou podpořeny v rámci tohoto projektu, mohou být samozřejmě realizovány z jiných prostředků nebo svépomocí školy, obce, ...)
- časová náročnost pro pedagoga / školního koordinátora cca 60-100 hodin
  - úvodní proškolení pedagoga pro program – jednodenní seminář
  - průměrně v řádu několika hodin měsíčně; množství vložené energie a času se výrazně liší v jednotlivých fázích realizace programu, a především dle zvoleného množství badatelských a rozšiřujících aktivit nabídnutých Lipkou; v ideálním případě je maximální množství činností projektu vložené přímo do vyučování, což vyžaduje čas na přípravy a koordinaci i s ostatními pedagogy
  - možnost realizace projektu i formou brigády se zapojením veřejnosti – tedy pátek odpoledne či sobota
- časová náročnost pro žáky – v ideálním případě je maximum činnosti součástí vyučovacích hodin a naplňuje konkrétní učivo (například rešerše historických souvislostí a přírodních podmínek jako součást hodin českého jazyka či dějepisu, vlastní bádání se může stát součástí, přírodopisu, zeměpisu, matematiky); část realizace může probíhat i formou brigády pro veřejnost (viz výše)

Jak podpoříme, usnadníme realizaci programu (Co škola získá od projektu/metodiků):

- proškolení pedagoga či pedagogů (jednodenní seminář)
- metodická podpora (mailové a telefonické konzultace, možnost jedné návštěvy metodika přímo ve škole při badatelském průzkumu lesa nebo při tvorbě projektu)
- podpůrné materiály a metodika pro učitele

- zapůjčení sady pomůcek pro badatelský průzkum lesa po dobu realizace aktivity (první školní rok programu)
- prostředky na práci garanta aktivity/podnikavosti pro vybraného pedagoga (zaměstnán na DPP u Lipky) v rozsahu max. 40 hodin á 254 Kč – celkem tedy 10 160 Kč pro garanta aktivity na škole (prostředky slouží pro úhradu víceprací nad rámec běžných povinností pedagoga a zpracování zpětné vazby na program)
- prostředky na realizaci vybraných miniprojektů cca 15–20 tis. (počítáme s finanční podporou přibližně 80–90 % připravených miniprojektů – pravděpodobnost zisku finanční podpory na váš miniprojekt je tedy velmi vysoká, odvíjí se od celkového zájmu škol)

K čemu se škola zaváže:

- realizace programu Náš les ve škole s vybranou skupinou žáků určení garanta aktivity, který se zúčastní potřebného školení a bude realizaci programu na škole koordinovat (odměnu za práci na programu bude do uvedené výše platit Lipka přes DPP)
- poskytne Lipce výstupy pro potřeby vykazování projektu (seznamy zapojených žáků, kopie zpracovaných dokumentů, fotodokumentaci apod.) a zpětnou vazbu k realizaci programu

Finanční náročnost pro školu:

V rámci projektu je účast školy v programu ZDARMA.

Čas a náklady na dopravu spojené s účastí pedagogů na seminářích/školeních v rámci tohoto projektu nelze hradit z prostředků projektu a jde tedy o náklad školy – tento čas nemůže být ani vykazován do DPP koordinátora aktivity v tomto projektu.

Metodik programu v projektu iKAP JMK II:

Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání, pracoviště Jezírko

Ing. Jaroslav Slepíčka

tel. 545 228 567, jaroslav.slepicka@lipka.cz